

به جز ۵ دانشگاه، لیست ایرانی در رتبه بندی ۲۰۲۵ تایمز یا افت کرده یا ثابت مانده است

درجا زدیم

ندا اظهاری مترجم

روز گذشته بیست و یکمین رتبه بندی پایگاه تایمز در قالب رتبه بندی ۲۰۲۵ منتشر شد. در نسخه امسال، بیش از ۲۰۰۰ مؤسسه (۲۰۹۲) از ۱۱۵ کشور رتبه بندی شده اند که در مقایسه با سال گذشته، که حدود ۱۹۰۷ دانشگاه از ۱۰۸ کشور حضور داشتند، رشد کرده است؛ به طوری که ۱۸۵ دانشگاه و مؤسسه جدید در رتبه بندی امسال حاضرند. در رتبه بندی امسال هم که مانند سال گذشته، جامع ترین ارزیابی عملکرد دانشگاه های دنیا مد نظر قرار گرفته، ۱۸ شاخص در پنج حوزه کلیدی شامل تدریس (فضای یادگیری) با تأثیر ۲۹،۵ درصدی، فضای پژوهشی با تأثیر ۲۹ درصدی، کیفیت پژوهش با تأثیر ۳۰ درصدی، مدیریت صنعتی با تأثیر ۴ درصدی و چشم انداز بین المللی با تأثیر ۷،۵ درصدی برای ارزیابی موسسات لحاظ شده اند. پایگاه تایمز داده های مورد نیاز خود را برای رتبه بندی برترین موسسات و دانشگاه های دنیا براساس داده هایی جمع آوری می کند که خود دانشگاه ها و موسسات به این پایگاه ارائه می کنند. در واقع، مؤسسات، داده های سازمانی خود را برای استفاده در رتبه بندی تایمز ارائه و تأیید می کنند. داران پایگاه تایمز، در موارد نادر که داده ای خاص در سطح موضوعی ارائه نمی شود، تخمینی از داده کلی و داده در سطح موضوعی موجود را محاسبه می کنند و بر این اساس، مؤسسات را نسبت به داده هایی که ارائه کرده اند، مورد ارزیابی قرار می دهند.

اکسفورد برای نهمین سال اول دنیا شد

در رتبه بندی ۲۰۲۵ پایگاه تایمز، دانشگاه آکسفورد انگلیس برای نهمین سال متوالی توانست رتبه نخست را در رتبه بندی دانشگاه های دنیا کسب کند و البته دوره سلطنت دانشگاه آکسفورد در رده نخست جهان، طولانی ترین دوره یک دانشگاه در تاریخ رتبه بندی تایمز به شمار می رود و توانست برتری هشت ساله دانشگاه هاروارد را که در سال ۲۰۱۱ به پایان رسید، شکست دهد. اما آنچه به نظر می رسد، این است که شهرت انگلیس به سرعت در حال کاهش است و روند مشابهی نیز برای آمریکا به چشم می خورد. در مقایسه با سایر موسسات در پنج مؤسسه برتر، چشم انداز بین المللی دانشگاه آکسفورد به ویژه دانشجویان بین المللی و همکاری های بین المللی، موقعیت آن را متمایز کرده است. رتبه دوم برترین دانشگاه های دنیا در رتبه بندی امسال تایمز هم به دانشگاه ماساچوست می رسد که در حال حاضر برترین دانشگاه آمریکا به شمار می رود و با بهترین عملکردی که دارد، بالاترین جایگاه این دانشگاه تا امروز است. دانشگاه ماساچوست (MIT) در رتبه بندی امسال با یک پله صعود از جایگاه سوم در سال گذشته به جایگاه دوم، جایگزین دانشگاه استنفورد شده است که نسبت به رتبه دوم سال قبل، به رتبه ششم تنزل کرده است و با کسب امتیازهای پایین در شاخص های تدریس، فضای پژوهشی و چشم انداز بین المللی، پایین ترین رتبه خود را از سال ۲۰۱۰ تاکنون به دست آورده است. اما دانشگاه هاروارد که سال گذشته رده چهارم را از آن خود کرده بود، امسال با یک پله صعود به رده سوم رسیده و دانشگاه پرینستون نیز از جایگاه ششم در سال گذشته، به رتبه چهارم در رده بندی امسال تایمز دست یافته است. پنجمین دانشگاه برتر دنیا نیز در رده بندی امسال از آن دانشگاه کمبریج است که بدون تغییر نسبت به سال گذشته باقی مانده است. اما همان طور که گفتیم، دانشگاه استنفورد از رده دوم در سال گذشته به رده ششم در رتبه بندی امسال رسیده است. مؤسسه فناوری کالیفرنیا نیز بدون تغییر در رده هفتم جای گرفته است. دانشگاه کالیفرنیا، برکلی با یک رتبه ارتقا، از رتبه نهم در رده بندی سال قبل به رده هشتم در رده بندی امسال دست یافته است. اما کالج سلطنتی لندن از رده هشتم در رده بندی ۲۰۲۴، با یک رتبه تنزل به رده نهم سقوط کرده است. دانشگاه ییل آمریکا نیز با رتبه مشابه نسبت به سال قبل در رده دهم برترین دانشگاه های دنیا قرار گرفته است.

۸ درصد کل مؤسسات رتبه بندی امسال در دست آمریکا

پس از دو سال کاهش مشارکت، چین در رتبه بندی دانشگاه های برتر جهان از نظر پایگاه تایمز در سال ۲۰۲۵، بار دیگر روند رو به رشد پیدا کرد و موسسات آن، برخی از بزرگ ترین پیشرفت ها را در موقعیت خود ثبت کردند. در رتبه بندی ۲۰۲۵ تایمز، بیشترین تعداد موسسات و دانشگاه ها از آن آمریکا با ۱۷۴ مؤسسه است که ۸ درصد از کل مجموع مؤسسات جهانی را به خود اختصاص داده است که ۳۸ مؤسسه آمریکایی جزء ۱۰۰ مؤسسه برتر قرار دارند که تقریباً یک سوم کل آنها را تشکیل می دهند و به بالاترین حد خود از ۳۶ سال گذشته رسیده است. ۱۷ مؤسسه از آمریکا نیز در رده های ۱۰۱ تا ۲۰۰ برترین موسسات

۲۰۲۵ تایمز قرار دارند. پس از آمریکا نیز ژاپن با ۱۱۹ مؤسسه، ۶ درصد از کل مؤسسات را از آن خود کرده است. انگلیس و هند که هر کدام ۱۰۷ نماینده در رتبه بندی ۲۰۲۵ تایمز دارند، ۵ درصد کل مؤسسات را تشکیل داده اند. اما به نظر می رسد تعداد مؤسسات انگلیس از سال ۲۰۲۱ به این سو تقریباً ثابت باقی مانده است. اما تعداد مؤسسات هند به ویژه در دو سال گذشته رشد داشته و از ۷۵ مؤسسه در سال ۲۰۲۳ به ۱۰۷ مؤسسه در سال جاری رسیده است.

در این میان، ترکیه نیز رشد سریعی در سال های اخیر داشته و از ۴۳ مؤسسه حاضر در رتبه بندی ۲۰۲۱ تایمز به ۹۱ مؤسسه آموزشی در سال جاری رسیده و به مرور به چین نزدیک می شود. پس از دو سال کاهش مشارکت، تعداد مؤسسات چین به ۹۴ مؤسسه افزایش یافته است. همچنین ایران با ۸۴ مؤسسه، روسیه با ۸۱، برزیل ۶۱، ایتالیا و اسپانیا نیز با ۵۵ مؤسسه در فهرست بالاترین دارندگان مؤسسات برتر در دنیا جای گرفته اند. از ۹۴ مؤسسه چینی، ۲۶ مؤسسه در سال ۲۰۲۴ موقعیت خود را بهبود بخشیده و ۶ مؤسسه در رتبه بندی ها سقوط کرده اند که به این کشور، تغییر خالص ۲۰+ داده است که نرخ بهبود ۲۱ درصدی را نشان می دهد؛ به این معنی که چین با حداقل ۱۰ مؤسسه، پس از سوئد، رتبه دوم بالاترین نرخ پیشرفت را در بین کشورها در رتبه بندی تایمز ثبت کرده است. در واقع، چین تنها یکی از ۱۰ کشور بزرگی است که امتیاز مثبت را ثبت کرده است. هند بهبود ۷- درصد و آمریکا نرخ بهبود ۶- درصد، و روسیه نیز نرخ بهبود ۱۷- درصد را به خود اختصاص داده اند.

نگرانی از افت شاخص های انگلیس و آمریکا

در حالی که صدرنشین برترین دانشگاه های دنیا هنوز هم در سطحه مؤسسات آمریکایی و انگلیسی است اما داده هایی که از عملکرد شاخص های آنها به دست آمده، نشان می دهد هر دو کشور شاهد کاهش سریع در دو شاخص پژوهش و تدریسند. براساس این داده ها، شاخص تدریس در دانشگاه های انگلیس از سال گذشته ۳ درصد و شاخص پژوهش تا ۵ درصد افت نشان می دهد. مؤسسات انگلیس در حال حاضر ۱۳ درصد از سهم آرا را برای تدریس و ۱۲،۸ درصد آرا را برای پژوهش در اختیار دارند که بیانگر کاهش مداوم طی یک دهه گذشته، از ۱۸،۹ درصد و ۱۸،۱ درصد است. این افت سهم شاخص ها در دانشگاه های انگلیس با توجه به بحران مالی فعلی که این کشور با آن روبرو است، نگرانی هایی را برای دولت انگلیس ایجاد کرده است. مدیر مؤسسه سیاست آموزش عالی انگلیس عنوان کرده کاهش شاخص تدریس به دلیل کمبود بودجه آموزش عالی در سال های اخیر اتفاق افتاده است. زمانی که هزینه تدریس در دانشگاه کاهش می یابد، نتیجه ای که به دست می آید اغلب وخیم شدن نسبت کارکنان به دانشجو، مشکل در نمره گذاری و ارزیابی و ساعات تماس یا اندازه کلاس ناکافی است. در صورتی که این کار انجام شود، در حالی که سایر کشورها مسیر مخالف آن را در پیش گرفته باشند، وضعیت نسبی کشور قطعاً بدتر خواهد شد. علاوه بر انگلیس، شاخص های تدریس و پژوهش در مؤسسات آمریکایی نیز به ترتیب ۴ درصد و ۳ درصد افت کرده است. مؤسسات آمریکایی ۳۶،۳ درصد از سهم آرا را برای تدریس و ۳۸،۱ درصد از آرای پژوهش را برای شاخص پژوهش به دست آورده اند که این سهم در سال ۲۰۱۵ به ترتیب ۴۴،۲ درصد و ۴۶،۵ درصد بود. بیشترین کاهش نیز در پنج سال گذشته اتفاق افتاده است.

روند روبه رشد دانشگاه ها در منطقه

در میان کشورهای خاورمیانه و منطقه، عربستان سعودی در سال جاری با ۲۹ مؤسسه در رتبه بندی تایمز حضور دارد که در مقایسه با ۲۲ مؤسسه سال گذشته رشد کرده است. اما جایگاه نخستین دانشگاه برتر این کشور یعنی دانشگاه نفت و مواد معدنی ملک فهد، نسبت به سال گذشته بهبود یافته به طوری که از رتبه ۲۰۵-۲۰۱ در سال گذشته به رتبه ۱۷۶ ارتقا یافته است. دو دانشگاه بعدی عربستان یعنی دانشگاه ملک سعود و دانشگاه شاهزاده محمد بن فهد که به ترتیب رده های دوم و سوم عربستان را تشکیل داده اند، در رده های ۳۰۰-۲۵۱ دنیا قرار گرفته اند. تعداد دانشگاه های ترکیه نیز از ۷۵ مؤسسه در سال ۲۰۲۴ به ۹۱ مؤسسه آموزش عالی رسیده است که رشد بسیار خوبی را نشان می دهد. سه دانشگاه برتر ترکیه یعنی دانشگاه های کوچ، فنی خاورمیانه، و سابانچی برترین موسسات ترکیه اند که در رتبه بندی امسال تایمز بدون تغییر نسبت به سال گذشته، رده های ۴۰۰-۳۵۱ را از آن خود کرده اند. در بین کشورهای خاورمیانه، امارات در رتبه بندی امسال ۸ مؤسسه را در رده های برتر دارد که نسبت به ۶ مؤسسه در سال گذشته اندکی رشد کرده است و رتبه دانشگاه های امارات هم نسبتاً بهبود یافته است. دانشگاه نخست این کشور که دانشگاه ابوظبی است جایگاهش از ۳۰۰-۲۵۱ در سال گذشته به ۱۹۱ رسیده است. همچنین جایگاه دانشگاه خلیفه نیز از ۳۰۰-۲۵۱ سال گذشته به ۲۵۰-۲۰۱ در رتبه بندی امسال رسیده که رشد محسوب می شود.

حضور ۸۴ دانشگاه ایرانی در رتبه بندی ۲۰۲۵ تایمز

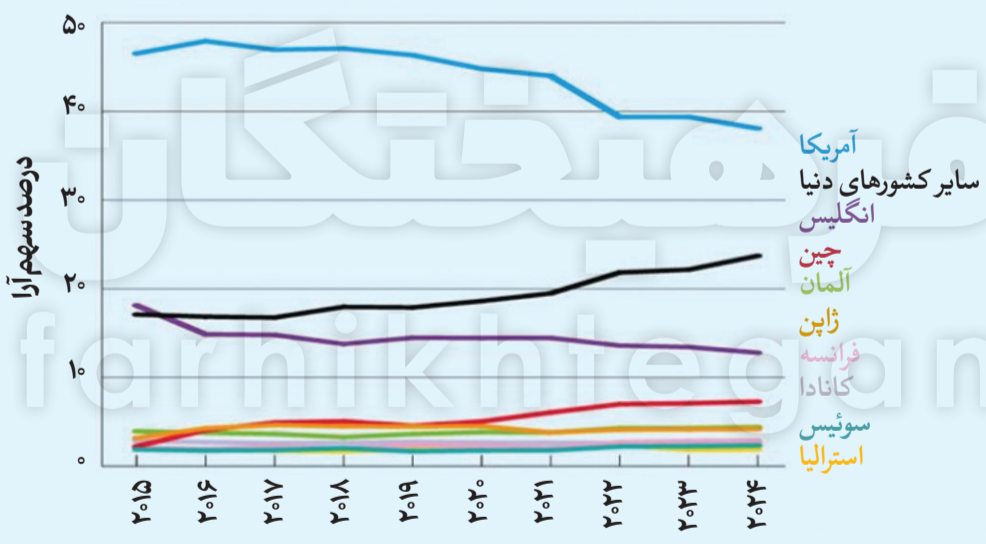
دنیای قرار دارد. اما در این بین، دانشگاه علوم پزشکی تهران که سال گذشته جایگاه بیستم را در کشور از آن خود کرده بود امسال با رشد ۱۲ پله ای به جایگاه هشتم رسیده که از نظر رتبه جهانی نیز از جایگاه ۸۰۰-۶۰۱ به جایگاه ۶۰۰-۵۰۱ ارتقا یافته است. نهمین دانشگاه برتر کشور از منظر پایگاه تایمز به دانشگاه علوم پزشکی البرز می رسد که سال گذشته در رتبه بندی حضور نداشته و امسال جایگاه ۸۰۰-۶۰۱ جهانی را به دست آورده است. دانشگاه علوم پزشکی بابل که سال گذشته جایگاه نهم کشوری را کسب کرده بود، امسال با یک پله سقوط به رده دهم رسیده اما رتبه جهانی آن نسبت به سال گذشته بدون تغییر باقی مانده و رده ۸۰۰-۶۰۱ را از آن خود کرده است.

در رتبه بندی امسال، پنج دانشگاه ارتقای رتبه داشتند که شامل دانشگاه های علم و صنعت، علوم پزشکی کرمانشاه، علوم پزشکی تهران، علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان، علوم پزشکی زنجان می شود. در مقابل ۱۸ دانشگاه با افت رتبه روبرو بودند اما بیشتر دانشگاه ها رتبه سال گذشته خود را تکرار کردند. برخی دانشگاه هایی که در رتبه بندی امسال کاهش رتبه داشته اند دانشگاه های علوم پزشکی تبریز، دانشگاه تبریز، علوم پزشکی ارومیه، بین المللی امام خمینی، علوم پزشکی مشهد، کاشان، علوم پزشکی قم، رازی، شهید چمران اهواز، شهکرد، مراغه، مازندران، علوم توانبخشی و سلامت اجتماعی، یزد، علامه طباطبایی، هرمگان، قم و زنجانند که در بین این دانشگاه ها، دانشگاه علوم پزشکی قم بالاترین سقوط را داشته است، به طوری که از رتبه ۱۰۰۰-۸۰۱ در سال گذشته به رتبه ۱۵۰۰-۱۲۰۱ رسیده است. در این میان، دانشگاه صنعتی شریف، صنعتی امیرکبیر و دانشگاه تهران بدون تغییر نسبت به سال گذشته باقی مانده اند.

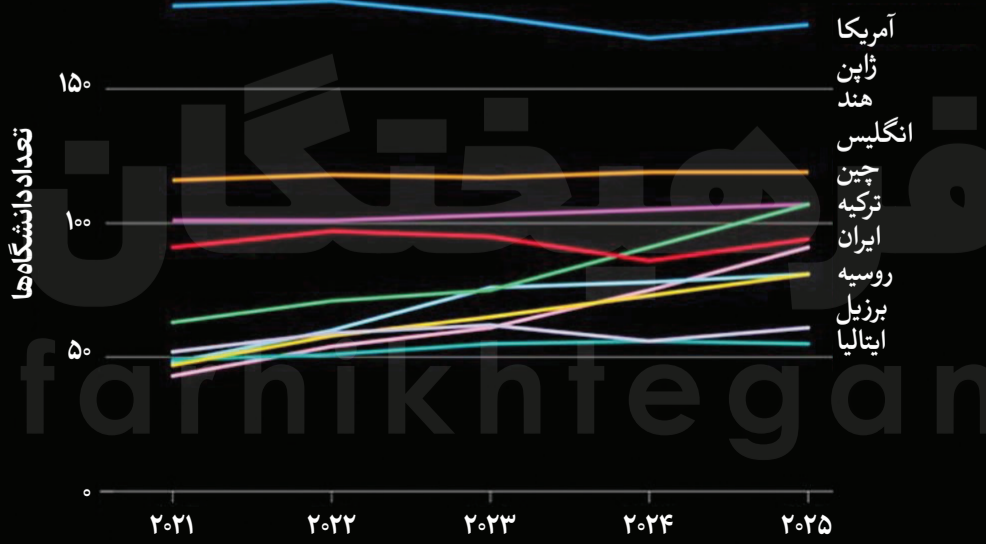
ایران در رتبه بندی امسال تایمز با ۸۴ دانشگاه حضور دارد که از این بین، چهار دانشگاه بدون دوج رتبه و تنها با عنوان reporter مشخص شده اند. در مقایسه با ۷۴ دانشگاه ایرانی که در رتبه بندی سال گذشته تایمز حضور داشتند، تعداد دانشگاه های کشور با افزایش ۱۰ دانشگاه، به ۸۴ دانشگاه در رتبه بندی ۲۰۲۵ رسید. در واقع، این دانشگاه ها معیارهای واجد شرایط را برای دریافت رتبه برآورده نکرده اند. در رتبه بندی امسال، دانشگاه صنعتی شریف بدون تغییر نسبت به سال گذشته در رده نخست کشور و رده ۳۵۰-۳۰۱ دنیا قرار گرفته است. دومین دانشگاه برتر ایران نیز دانشگاه صنعتی امیرکبیر است که مانند سال گذشته رتبه ۳۵۱-۳۰۱ دنیا را از آن خود کرده است. همچنین دانشگاه علم و صنعت ایران هم مانند سال ۲۰۲۴ در جایگاه سوم کشور جای گرفته با این تفاوت که رتبه جهانی آن از ۵۰۰-۴۰۱ در سال گذشته به ۴۰۰-۳۵۱ ارتقا یافته است. دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه که امسال در جایگاه چهارم کشوری قرار گرفته سال گذشته در رتبه بندی حضور نداشت و امسال جایگاه جهانی ۵۰۰-۴۰۱ را به دست آورده است. دانشگاه تهران که سال گذشته رتبه چهارم کشوری را در اختیار داشت، امسال با یک پله سقوط به رده پنجم رفته و از نظر جهانی بدون تغییر رتبه ۵۰۰-۴۰۱ را به دست آورده است. دانشگاه نوشیروانی بابل در رتبه بندی ۲۰۲۵ در رده ششم کشور قرار گرفته که یک پله نسبت به سال قبل افت نشان می دهد و رتبه جهانی آن هم بدون تغییر ۶۰۰-۵۰۱ باقی مانده است. هفتمین دانشگاه برتر کشور در رتبه بندی امسال تایمز دانشگاه صنعتی شیراز است که در مقایسه با سال گذشته یک پله سقوط کرده است. این دانشگاه نیز بدون تغییر نسبت به رده بندی ۲۰۲۴ در جایگاه ۶۰۰-۵۰۱

دانشگاه	رتبه ۲۰۲۵	رتبه ۲۰۲۴	تغییرات
دانشگاه صنعتی شریف	۳۰۱-۳۵۰	۳۰۱-۳۵۰	ثابت
دانشگاه صنعتی امیرکبیر	۳۵۱-۴۰۰	۳۵۱-۴۰۰	ثابت
دانشگاه علم و صنعت ایران	۳۵۱-۴۰۰	۴۰۱-۵۰۰	صعودی
دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه	۴۰۱-۵۰۰	۱۰۰۱-۱۲۰۰	صعودی
دانشگاه تهران	۴۰۱-۵۰۰	۴۰۱-۵۰۰	ثابت
دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل	۵۰۱-۶۰۰	۵۰۱-۶۰۰	ثابت
دانشگاه صنعتی شیراز	۵۰۱-۶۰۰	۵۰۱-۶۰۰	ثابت
دانشگاه علوم پزشکی تهران	۵۰۱-۶۰۰	۶۰۱-۸۰۰	صعودی
دانشگاه علوم پزشکی البرز	۶۰۱-۸۰۰	----	-
دانشگاه علوم پزشکی بابل	۶۰۱-۸۰۰	۶۰۱-۸۰۰	ثابت
دانشگاه علوم پزشکی بقیه الله	۶۰۱-۸۰۰	----	-
دانشگاه گلستان	۶۰۱-۸۰۰	----	-
دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان	۶۰۱-۸۰۰	۸۰۱-۱۰۰۰	صعودی
دانشگاه علوم پزشکی ایران	۶۰۱-۸۰۰	۶۰۱-۸۰۰	ثابت
دانشگاه صنعتی اصفهان	۶۰۱-۸۰۰	۶۰۱-۸۰۰	ثابت
دانشگاه علوم پزشکی کردستان	۶۰۱-۸۰۰	۶۰۱-۸۰۰	ثابت
دانشگاه علوم پزشکی لرستان	۶۰۱-۸۰۰	----	-
دانشگاه علوم پزشکی مازندران	۶۰۱-۸۰۰	۶۰۱-۸۰۰	ثابت
دانشگاه علوم پزشکی قزوین	۶۰۱-۸۰۰	۶۰۱-۸۰۰	ثابت
دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی	۶۰۱-۸۰۰	۶۰۱-۸۰۰	ثابت
دانشگاه علوم پزشکی تبریز	۶۰۱-۸۰۰	۵۰۱-۶۰۰	نزولی
دانشگاه تبریز	۶۰۱-۸۰۰	۵۰۱-۶۰۰	نزولی
دانشگاه علوم پزشکی ارومیه	۸۰۱-۱۰۰۰	۶۰۱-۸۰۰	نزولی
دانشگاه علوم پزشکی اراک	۸۰۱-۱۰۰۰	۸۰۱-۱۰۰۰	ثابت
دانشگاه علوم پزشکی بیرجند	۸۰۱-۱۰۰۰	----	-

سهم آمریکا از کاهش آرای شاخص پژوهش

تعداد دانشگاه های هر کشور در میان ۱۰ کشور دنیا با بیشترین تعداد دانشگاه حاضر بین سال های ۲۰۲۱-۲۰۲۵

وضعیت تغییر جایگاه دانشگاه های مختلف جهان

